

7/2329
Ek 82

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 1863
Konu : İzmir Milletvekili
Tacettin BAYIR'ın
Yazılı Soru Önergesi

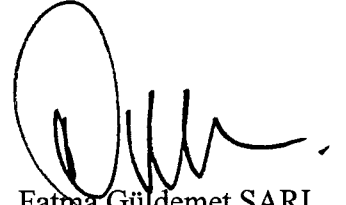
07/..../2016
07 Nisan 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-22874 sayılı yazınız

İzmir Milletvekili Sayın Tacettin BAYIR'ın Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/2329 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (4 Sayfa)

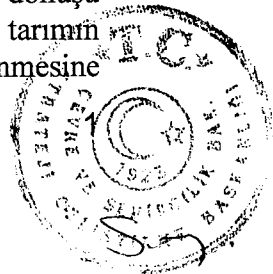
İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN TACETTİN BAYIR'IN
TBMM 7/2329 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İzmir'imizin en gözde tatil yeri bilindiği gibi Çeşme ilçemizdir. Ancak bu cennet tatil yerimizin başı, bir türlü çözülemeyen Taşocakları meselesiyle derttedir. İlçemizin köylerinden Germiyan'da bulunan taşocakları, köylüleri artık canlarından bezdirmiş durumdadır. Yöre halkı taşocakları karşı halen hukuk mücadelesi vermektedirler. Mahkemenin üç kez ruhsatı iptal edip, maden işletmesini kapatma kararı vermesine rağmen, nasıl oluyorsa taşocağı işletmeleri her defasında yeniden ruhsat alarak işletmeye devam etmektedirler. Bunun son örneği yine Çeşmenin Germiyan mahallesinde kendini göstermiştir. Nasıl olmuşsa ruhsat alıp ÇED Raporuna gerek duyulmadığını söylenen taşocağı firması 1. Derece Sit alanı olan Kutlu Aktaş Barajı alanı içerisinde taşocağı faaliyetine başlamıştır bile. Şimdi bu alanda asırlık ağaçlar kesilmekte, dağlar oyulmakta ve çevre tahribatı yapılmaktadır. Daha da önemlisi Çeşme ve çevresinin içme ve kullanım suyu ihtiyacını karşılayan su kaynak alanları, taşocağının çevreye verdiği zarar ve kirlilik nedeniyle insan sağlığını da tehdit etmektedir.

Taş ocaklarının çevreye, tarıma ve turizme verdiği zararlarla alakalı olarak aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik bakanı Sayın Fatma Güldemet Sarı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

1. Bakanlığınız mahkeme kararı ile ÇED izni iptal edilen firmaya tekrar ruhsat verilerek taşocağının açılmasına nasıl müsaade etmiştir?
2. Germiyan Mahallesi'ndeki tek su kaynağının olduğu alanda taş ocağına ruhsat verilmesi hangi akla hizmettir? Buranın baraja yağmur sularının aktığı, içme ve kullanma suyunun temin edildiği bir bölge olduğunu bilmiyor muydunuz?
3. Ruhsat verilen taş ocağının asırlık ağaçları kesmesi, patlatılan dinamitlerin çevre yerleşim yerlerinde yarattığı tahribatlar, taşocağının atık sularını baraj havzasına akıtmasının insan sağlığına vereceği zararlar hiç düşünülmemiş midir?
4. Çeşme veya diğer tatil yerlerinde taş ocaklarının açılmasının kaçınılmaz sonucu olarak tatil yapmaya gelen insanların bu görüntü kirliliğine katlanmak, o tozları solumak zorunda bırakılması ne derece doğrudur?
5. Turistik bölgelerde taş ocaklarının faaliyet göstermesi, buraların turizm merkezi niteliğini kaybetmesinin önünü açmayacak mıdır? Ruhsat verilen tatil yerlerindeki taşocağının bütçeye getirişi, turizmin getirisinden daha mı fazladır? Yani madencilikle turizmin bir arada olmasını nasıl açıklayacaksınız?
6. Germiyan Köyünde Patlatılan dinamitler nedeniyle taşocağının tozları kaçınılmaz olarak oradaki toprak örtüsünün üzerini örtmektedir. Geçimini tarımla karşılayan yöre halkının, tarımsal arazilerine ve özelliklerine zeytinliklerine büyük ve geri dönüşü yıllar alacak zarar vermektedir. İşletilen taşocakları nedeniyle bölgede organik tarımın nerdeyse bitme noktasına gelmiştir. Bu zararların kaçınılmaz olduğunun bilinmesine

rağmen bu ruhsatlar hangi amaçlarla verilmektedir? Bakanlığınız denetimlerinin bu konuda yeterli olduğunu düşünüyor musunuz? Ya da bu sıkıntıları aşmak ve yöre halkının mağduriyetlerini gidermek için bakanlık olarak nasıl bir karar/planlamayı hayata geçirmeyi düşünüyorsunuz?

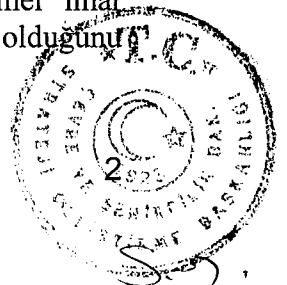
CEVAP:

1. İzmir 4. İdare Mahkemesinin 29.04.2015 tarih ve E.2014/534 K.2015/773 sayılı kararında “.. Bu durumda proje tanıtım dosyasında farklı bir Meteorolojik iklime sahip bölge istasyonunun seçilmesi nedeniyle proje tanıtım dosyasında yer alan hava kalitesi modelleme sonuçları faaliyet etki alanı içindeki çevresel etkileri yansıtmamaktadır. Proje Tanıtım dosyasında yer alan hesaplamaların yeniden yapılması ve emisyonlarının önlenmesine yönelik çalışmaların yeniden planlanması ve taahhüt edilmesinin gerekliliği karşısında işletme için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararında hukuka uyarlılık bulunmamaktadır....” belirterek, dava konusu ÇED Gerekli Değildir Kararının iptaline karar verilmiştir. Bu nedenle, Mülga Çevre ve Orman Bakanlığının, 2009/7 sayılı Genelgesi “.. yürütmenin durdurulması /iptali gerekçesi dikkate alınarak, sadece eksik veya yetersiz görülen kısımların yeniden düzenlenerek ÇED raporunun Bakanlığa sunulmasına müteakip ÇED Olumlu/ ÇED Olumsuz kararını verir...” hükmü uyarınca, ÇED Kararının iptaline gerekçe olan proje alanına ait meteorolojik veriler en yakın meteorolojik istasyon olan ÇEŞME istasyonu verileri kullanılarak revize edilmiş, ayrıca maden ruhsat sahası içerisinde kullanılan yeraltı suyu kuyusuna ait DSİ Bölge Müdürlüğünden alınan Yeraltısuyu Kullanma Belgesi dosyada yer almıştır. Yapılan tozuma ve gürültü hesapları da ÇEŞME Meteoroloji İstasyonu ölçüm verileri kullanılarak hesaplanmıştır.

Dolayısıyla yeni hazırlanan Proje tanıtım Dosyasında Mahkeme kararını gereğinin yapıldığı, belirlenen eksikliğin giderildiği ve kararın gereğinin yapıldığı, Mahkeme Kararında belirtilen eksiklerin giderildiği tespit edildiğinden, e-ÇED sistemi üzerinden sunulan Proje Tanıtım Dosyası hakkında, yapılan inceleme sonunda 2009/7 sayılı Genelge hükümleri gereği ÇED Gerekli Değildir kararı verilmiştir.

2. Proje Tanıtım Dosyası içerisinde DSİ Bölge Müdürlüğüne ait Proje ile ilgili Kurum görüşü yer almaktadır. Proje alanı ile ilgili olarak, DSİ 2.Bölge Müdürlüğünün görüşü istenmiş olup; DSİ 2.Bölge Müdürlüğünün 17.08.2012 tarihli ve 389282 sayılı yazısında ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiği bildirilmiştir. Proje tanıtım dosyasında da DSİ 2. Bölge Müdürlüğünün görüşünde belirtilen hususların taahhüt edildiği görülmüştür. Ayrıca DSİ ‘2. Bölge Müdürlüğünün ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiğini belirten yazısı doğrultusunda İZSU Genel Müdürlüğü, ÇALBİR VE İl Özel İdaresi’nin görüşleri sorulmuş olup,

- İZSU Genel Müdürlüğü, 12.12.2012 tarih 11770 sayılı görüşü ile söz konusu projenin yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğunu belirtmiş,
- ÇALBİR ise 20.12.2012 tarih ve 461 sayılı görüşünde belirttiği hususlara uyulmasını istemiş ve S.K.K.Y. 20. maddesinde belirtilen uzun mesafeli koruma alanı şartlarını bire bir sağlamak kaydıyla ileride yapılması muhtemel imar uygulamaları için ÇALBİR Birlik onayının alınmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir.

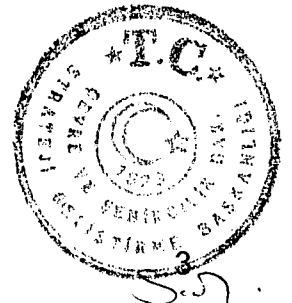
Yukarıda belirtilen görüşlerin hepsi (İZSU Genel Müdürlüğü görüşü hariç) proje tanıtım dosyası ekinde bulunmaktadır. İZSU Genel Müdürlüğü de yazısında; söz konusu projenin yetki ve sorumluluk alanı dışında olduğunu belirtmiştir.

DSİ '2. Bölge Müdürlüğünün ilgili idarenin görüşünün alınması gerektiğini belirten yazısı doğrultusunda İZSU Genel Müdürlüğü, ÇALBİR ve İl Özel İdaresi'nin görüşleri sorulmuş olup söz konusu barajın o dönem işletmecisinin ÇALBİR olduğu; ÇALBİR ise 20.12.2012 tarih ve 461 sayılı görüşünde belirttiği hususlara uyulmasını istemiş ve S.K.K.Y. 20. maddesinde belirtilen uzun mesafeli koruma alanı şartlarını bire bir sağlamak kaydıyla ileride yapılması muhtemel imar uygulamaları için ÇALBİR Birlik onayının alınmasının zorunlu olduğunu belirtmiştir.

Görüldüğü üzere barajın işletmesinden sorumlu ÇALBİR olumsuz bir görüş belirtmemiş olup görüşü de proje tanıtım dosyası ekinde yer almaktadır.

Ayrıca; söz konusu projeye ait ÇED alanı 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı planında orta ve uzun mesafeli koruma alanında kalmakla birlikte Plan notlarının; "8.15.9. maddesinde "İçme Ve Kullanma Suyu Kaynaklarının Mutlak, Kısa Ve Orta Mesafeli Koruma Kuşaklarında Madencilik Faaliyetlerine İzin Verilmez." hükmü mevcut olup bu projeye ait ÇED alanı Mutlak, Kısa Ve Orta Mesafeli koruma alanları dışında yer almakta olup plan hükümlerinde uzun mesafeli koruma alanında yasaklama ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır.

3. İşletilmesi planlanan ocak alanının Devlet Ormanı sınırları içerisinde kalmadığı İzmir Orman Bölge Müdürlüğünün 15.10.2012 tarih ve G-ÇED-4922-22294 sayılı yazısında belirtilmektedir.
4. Madencilik faaliyetlerinde genellikle iddia konuları tozuma şikâyetleri ve sağlık sorunlarına yol açtığı şeklinde olmaktadır. Ancak Çevresel Etki Değerlendirmesinde Çevre Kanununda Madencilik faaliyetlerinde tozuma değerleri ile ilgili eşik değerler belirlenmiştir. Proje tanıtım Dosyalarında yapılan hesaplamalar ve sonrasında yapılan ölçümler bu değerleri sağlamıyorsa zaten bu faaliyetlere izin verilmemekte, gerekli yasal müeyyideler uygulanarak bu yönetmelikte belirtilen şartların uygun hale getirilmesi sağlanmakta veya gerektiğinde faaliyete son verilebilmektedir.
5. İzmir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 31.07.2013 tarih ve 643-6572 sayılı görüşünde " 1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmalarına Bakanlığımız tarafından başlanmış olması ve planlama çalışmalarının tamamlanmasını takiben gerekli kararın verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmekle birlikte talep konusu alanda işletilmesi planlanan Kalker Ocağı ve Kırma-Elleme Tesisi projesine ilişkin talebin Maden Kanunu ve yönetmeliği çerçevesince Valiliğimizce sonuçlandırılması gerektiği bildirilmiştir." denmektedir.

6. İzmir İli Çeşme İlçesi Germiyan Koyu Mevkii'nde, 3246615 erişim, 201003256 ruhsat numaralı sahada, Ali Tekin tarafından, toplamda 24,97 hektarlık alana ÇED Gerekli Değildir Kararı alınmış olup bu alan içinde Kalker Ocağı (1.000.000 ton/yıl) ve Kıрма Eleme Tesisi (250.000 ton/yıl) devam etmekte olan faaliyettir. Proje alanının 24,97 hektarlık alandan 65,61 hektara genişletilmesi, Ocak, Kıрма-Eleme, Plentmiks ve Hazır Beton tesisinin yıllık üretim kapasitesinin artırılması ve proje sahası içerisine Mobil Konkasör, Beton Parke-Bordür- Prefabrik Beton Elemanları, Asfalt Plent ve Yıkama Tesisinin kurulması projesi için 15.12.2015 tarihinde Bakanlığımıza ÇED Başvuru dosyası sunulmuş ve proje ile ilgili olarak 04.02.2016 tarihinde Halkın Katılımı toplantısı düzenlenmiş olup, ÇED süreci devam etmektedir.

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının denetimle yetkilendirilmiş birimlerince maden ocaklarına yönelik olarak planlı, ani ve şikayet üzerine çevre denetimleri ve ÇED izleme-kontrol çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

ÇED İzleme Kontrol çalışmalarında ÇED Kararı bulunan madencilik faaliyetleri yerince incelenerek gerek ÇED Raporları gerekse Proje Tanıtım Dosyalarında yer alan taahhütler doğrultusunda çalışıp çalışmadığı ve bu taahhütler kapsamında yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği hususları irdelenmektedir. Bu kapsamda aykırılıkların tespit edilmesi halinde 2872 sayılı Çevre Kanununun 20. Maddesi gereğince İdari yaptırımlar ve Para cezaları uygulanmaktadır. Denetimler esnasında uygunsuzluk tespit edilmesi halinde tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi için süre verilmektedir. Verilen süre sonunda uygunsuzluğun giderilmemesi halinde tesis/ocak kapatılmaktadır. Diğer taraftan çevre ve insan sağlığı açısından risk oluşturacak hususların tespit edilmesi halinde süre verilmeden derhal tesis/ocak kapatılmaktadır.

Bakanlığımız tarafından 2015 yılı içerisinde İzmir İli genelinde madencilik faaliyetlerine yönelik olarak 125 adet denetim gerçekleştirilmiş olup yasa ve yönetmeliklere aykırı olarak faaliyet gösteren 15 adet tesise 801.894,00 TL idari para cezası uygulanmıştır.

